

ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ

/ Влада /

Внутрішня політика

<http://www.dt.ua/1000/1550/70560/>

№ 37 (817) 9 — 15 жовтня 2010

www.tymoshenko.ua

Юлія ТИМОШЕНКО: розраховуємо, що новій владі в Україні доведеться повернутися до внесення змін у конституцію виключно шляхом голосування у Верховній Раді

Автор: Сергій РАХМАНІН

— Юліє Володимирівно, фракція БЮТ зазнає втрат. Наскільки висока можливість, що ваш парламентський осередок «худнутиме» і далі, що його залишать Осика, Яценко?

— Я зробила все від мене залежне, щоб кожному члену нашої політичної команди було надано право чесно служити країні. У кожного є свої інтереси і проблеми, біди і перемоги. Душа кожного виткана з темних і світлих волокон. Кожній людині коштує великих зусиль тримати себе на своїй же світлій стороні. Я завжди готова була допомогти в цьому. Але варто заступити на своє ж темне внутрішнє поле, як починається процес вільного падіння туди, звідки дуже складно повертатися. Там, пролітаючи повз свої ж колишні цінності, завжди знайдеш аргументи, щоб самого себе переконати і виправдати. Якщо в когось виявився особистий інтерес працювати з владою, змінивши при цьому політичну орієнтацію, а заодно і незручні сьогодні принципи, це його вибір. Я дала шанс кожному. Кожен сам вибирає, куди і як йому йти. Можливо, потрібно виставити загороджувальні загоны, як це зазвичай практикують у Партії регіонів? Але я не вірю в корисність такої мотивації, як страх. З Україною є сенс бути разом тільки по любові.

— Чий перехід виявився найбільш чітким?

— У людях завжди важко розчаруватися. Але для мене головним боєм залишається не чийсь перехід. По-справжньому боляче, що ми в той момент, коли були всі можливості, не змогли створити нову якість життя, побудувати країну, яку українці заслужили, вистраждали за багато сотень років.

А перехід депутатів — це лише очищення. Своєрідна хірургічна операція. Болісно, звісно. Але вона дає шанс на одужання.

— Навряд чи постійні операції є надійним шляхом до одужання.

— Операцій не багато, вона одна — зчищаємо налиплий бруд з політичних підборів. Дивно, що помічають лише кількох відступників. Можливо, свідомо не хочуть бачити 120 народних депутатів, які тримають удар і не нишпорять повсюди голодними чи переляканими очима.

Шкода, що так влаштована людська свідомість, що з усіх апостолів Христа люди найбільше пам'ятають Іуду. Але через Іуду не думають погано про всіх християн.

Жорстокі обставини переплавляють нашу команду з крихкого чавуну на булатну сталь. Ми будемо готові дати бій за Україну.

— Тобто ви не вважаєте, наприклад, запрошення в команду Губського помилкою? І не сумніваєтеся, скажімо, в Королівській?

— У Королівську хочу вірити. Вона має всі шанси стати сильним політиком. Що ж до помилок, то це дискусійне питання: чи вважати помилкою довіру до людей.

Губський прийшов до нас не в найлегший час, він пережив із нами два складні етапи опозиційної боротьби. Коли в 2007-му необхідно було добровільно скласти мандат для проведення дострокових виборів, він зробив це, не вагаючись. Хоча на той час 26 осіб нашої фракції похитнулися, перейшли в Партію регіонів, непогано на цьому заробивши. Які в мене були тоді підстави не довіряти Губському, виключати його зі складу депутатів?

Я не сповідник і не суддя. Із часом хтось утомився, хтось ослаб, хтось здався, хтось, можливо, переглянув свої погляди на життя. Чи можна їх у цьому звинувачувати? Політичне життя стало в багато разів жорсткішим, нові обставини, нові реалії вимагали додаткових політичних і духовних зусиль. Не всі їх знайшли. В кожного свій запас міцності і не в усіх він нескінченний.

— Чи правда, що Богдана Губського виключено не тільки з фракції, а й з партії? І що деякі ваші соратники, наприклад Андрій Шевченко, стали на його захист?

— У нас не прийнято публічно обговорювати позицію депутатів, яку вони вільно висловлюють на засіданні фракції. Що ж до Губського, то питання про його виключення ухвалене місцевою організацією партії.

— Як по-вашому, чому Партія регіонів змогла витримати випробування опозицією, а для БЮТ ця ноша виявилася не

зовсім до снаги?

— Чи до снаги вона нам, покаже результат. А Партія регіонів була в опозиції тільки перші кілька місяців після помаранчевої революції. З першої хвилини інавгурації нового президента Ющенка вони розтеклися в непристойну калюжу, частина з них окопалася в бліндажах на Кайманових островах, а ті, хто залишився, як піонери, одногосно підтримували в парламенті всі ініціативи «ненависної» їм помаранчевої влади. Так було б усі п'ять років, але, на жаль, через кілька місяців після революції наша команда була відправлена у відставку, а Партія регіонів на чолі з Януковичем була добровільно реінкарнована і запрошена у владу. Спочатку на основі меморандуму, а потім — універсалу. З того моменту й до сьогодні вони більше ніколи де-факто не були в опозиції.

Нині ж є різна опозиція: хтось страждає за Україну на залишеній з панського плеча президентській держдачі, хтось конструктивно протистоїть, отримуючи щомісячний вагомий пайок, а ми — у 37-му... і в тилу у нас вдячні співвітчизники з необразливою «речевкой» «проти всіх».

— Проте кадрова політика влади після перемоги помаранчевої революції також була далека від ідеальної.

— Але ж ви знаєте, що відразу після перемоги помаранчевої революції я не була допущена президентом до кадрової політики. У нас тоді правила куми.

— У ході передвиборної кампанії ви застерігали, що перемога Януковича надовго законсервує авторитарний режим. Нині прогнозуєте, що кожен його новий крок пришвидшує його кінець. Ви собі не суперечите?

— Ні. Під час президентських виборів я не могла передбачати, що президент Янукович із перших місяців свого правління займеться політичним суїцидом. Він без розумної поміркованості сумнівним способом набирає і набирає собі владних повноважень, втрачаючи при цьому основу основ влади — довіру і повагу свого народу та світової спільноти. Пам'ятаю цікавий сюжет у науково-популярному фільмі. Простій білій миші вставили електрод у мозок, у нервову точку збудження оргазму і поставили перед нею педаль. Миша сама могла натискати на педаль, регулюючи кількість задоволення. Донатискала на педаль до того, що померла. Причому швидко, за кілька годин.

Янукович знищує себе як політика сам. На здоров'я. Але, знищуючи власний авторитет, він підриває авторитет країни. А ось це мені не байдуже. На щастя, не тільки мені. Український народ, українські еліти можуть сьогодні змовчати, зціпивши зуби, можуть навіть іноді від страху та неминучості підіграти владі. Але, повірте, вони ніколи не змиряться з подібним станом справ. І коли з'явиться перша можливість змінити владу, вони її змінять. Рішення Конституційного суду — піррова перемога.

— Юліє Володимирівно, але ж ви самі свого часу намагалися скасувати політреформу точно в такий самий спосіб...

— Під час революції я, як і більша частина українського суспільства, була

в повній ейфорії з приводу перспектив, що відкриваються перед країною. Я вірила в можливість побудови близької до досконалості країни. Спираючись на безпрецедентну підтримку народу, можна було якісно провести конституційну реформу.

Але момент був бездарно проганий, цю Конституцію зробили не предметом осмисленої реформи, а розмінною монетою в домовленостях за лаштунками Майдану, за спиною народу, який там мерз.

І якщо суть конституційних змін 2004 року нашу команду розчарувала, то спосіб їх прийняття обурив. Тому ми від самого початку рішуче виступили проти і проти голосували.

Нові конституційні зміни, як ви пам'ятаєте, набрали чинності не відразу. Поки цього не сталося, я намагалася через Конституційний суд скасувати їх, щоб здобути політичну можливість провести справжню реформу.

Та після того як змінена Конституція набрала чинності, ми відмовилися від цих спроб. Сьогодні ситуація зовсім інша. Через шість років час запустили назад. Кілька мантий із ланцюгами умертвили Конституцію, яка була далеко не досконалою, але все-таки вважалася певним рухом уперед порівняно з редакцією 96-го року. Як на мене, це виходить за рамки права та здорового глузду.

— Але ви самі вели небезпечні конституційні ігри. Про що ви більше шкодуєте: про те, що влітку 2009-го не зуміли разом із Партією регіонів провести конституційні зміни, чи про те, що взагалі вплуталися з ними в переговорний процес?

— Дуже важливе запитання. У середині 2009 року уже виник ризик потенційної перемоги Януковича на виборах. Це стало наслідком нелогічної політики экс-президента та руйнівних результатів світової фінансової кризи, якій ефективно підігравали обидва Віктори. Чітко розуміючи, що Янукович — це пряма загроза українській державності, усім нашим цінностям і стратегічним інтересам, включаючи європейське майбутнє, я дійшла висновку, що не можна допустити гру з країною ва-банк. І якщо є 50% можливості перемоги на виборах, країну потрібно захищати проведенням повноцінної конституційної реформи на основі парламентської форми правління. Знаючи всю трагічність прогнозів, я доклала максимум зусиль, щоб убезпечити країну від Януковича, використовуючи амбіції і комплекси самого Януковича.

— Тобто ви спробували використовувати Януковича, що називається, «втемну»?

— Чому «втемну»? Усе обговорювалося докладно, детально й чітко. Обидві сторони брали участь у цьому обговоренні. Те, що я не змогла тоді домогтися змін у Конституцію і заздалегідь захистити країну від усіх сьогоднішніх проблем, я досі вважаю своїм неприпустимим фолом.

У результаті сьогодні новий президент намагається незаконно встановити новий конституційний лад.

— Чому намагається? Хіба це вже не є реальністю?

— Ми звернулися за оцінкою ситуації до Венеціанської комісії. 16—17 жовтня вона засідатиме, у тому числі й із цього питання. Я сподіваюся,

що вона скаже своє вагоме слово. І що її слово буде настільки ж адекватним, як у випадку зі схожим рішенням киргизького конституційного суду в 2007 році. Представники нашої команди переконуватимуть членів Венеціанської комісії, що рішення киргизького конституційного суду ідентичне українському. Якщо рішення Венеціанської комісії буде сформульовано так само, як для Киргизії, то новій владі в Україні доведеться повернутися до введення будь-яких змін у Конституцію виключно шляхом голосування у Верховній Раді. До речі, сьогодні в Киргизії суддів конституційного суду, які прийняли злочинне рішення, обвинуватили в кримінальному злочині.

— Якщо цього не станеться, коли, на вашу думку, відбудуться найближчі парламентські і президентські вибори?

— Якщо рішення КС автоматично введуть у дію, то вибори до парламенту мають відбутися 27 березня 2011 року, як це передбачено старою Конституцією. Влада дотримується іншої думки. Наскільки мені відомо, Янукович не виключає можливості продовження повноважень парламенту до 2015 року і своїх — до 2017 року. Сам факт обговорення подібних питань у колі президента симптоматичний. Він, по-перше, свідчить про те, що «креативні» дії влади стають її стилем, і це потрібно враховувати при плануванні стратегії опору. Право сили замість права закону. А по-друге, демонструє ступінь непевності Януковича у власних силах. Він знає, що підтримка його дій у суспільстві сьогодні критично низька, і він усіма можливими способами уникатиме виборів чи перетворюватиме їх на сфальсифікований фарс.

Стратегічного значення для захисту країни набуває досягнення чесності виборів!

Є вагомий шанс змусити владу провести парламентські вибори в 2011 році. Але це можливо лише за умови дуже активної позиції українського суспільства відповідно до давно відомого принципу — коли «верхи не можуть, а низи не хочуть».

— Якщо постане питання про зміну виборчої моделі до Верховної Ради і перехід на мажоритарну або змішану систему, БЮТ підтримає таке нововведення?

— Наша позиція проста і чесна. На виборах у парламент, обласні, міські та районні ради має використовуватися пропорційна модель зі справжніми відкритими списками. Це дає можливість вибирати не кращого ремонтника ліфтів і роздавальника гречки, як це відбувається на мажоритарних виборах, а саме стратегію розвитку області, міста, району, та й країни в цілому. З існуючих варіантів пропорційних виборів із відкритими списками нам найбільш близький польський, я взагалі його використовувала б в Україні без змін. Він передбачає одночасно і відповідальність політичних команд за проведення стратегічної лінії, і персональний вибір виборцем кожного кандидата в депутати.

Мажоритарна система неприпустима, якщо ми не хочемо мати диктатуру. Мажоритарка — це ще один аспект монополізації президентської влади. Якщо на окрузі зустрічаються кандидат із грошима плюс добре організований адмінресурс і кандидат з ідеями, у 99 випадках зі ста гроші беруть гору над ідеями. Так, на жаль, склалася система сприйняття виборів нашим народом.

Вважаємо активне входження в конкуренцію з грошима девальвацією виборчого процесу. Знаючи, що процес зміни закону про вибори у Верховну Раду буде проведений так само, як і «судова реформа». Вважаю, що цей закон категорично не можна змінювати до наступних парламентських виборів. Тут ми повинні об'єднати свої сили з демократичною міжнародною спільнотою.

— Перейдімо від планів до реалій. Багаті — не надійні, а ідейні — бідні. Роблячи ставку на останніх (а саме так, судячи з усього, на нинішніх місцевих виборах чинить «Батьківщина»), ви прирікаєте себе на програш?

— На програш себе прирікає країна, котра допускає таку систему виборів, яка забезпечує конкуренцію грошей, а не ідей. Мажоритарна модель — еталон такої меркантильної конкуренції. На мій погляд, її можна залишати тільки на рівні села і селища, там, де всі один одного знають в обличчя і де ще намагаються вибирати авторитетних людей, а не гроші.

— І все-таки, ви готові визнати, що результати цих місцевих виборів будуть для вас, м'яко кажучи, невтішними?

— Я готова визнати, що чесні вибори за встановлених сьогодні правил неможливі. Це не тільки моя думка. Ця думка дев'яти опозиційних партій, які публічно про це заявили. Мажоритарна система разом із новим виборчим законом (який дає владі можливість установити контроль над усією системою виборчкомів — від ЦВК до дільничної комісії) забезпечать вибори без вибору. Отже, справжніх виборів 31 жовтня не буде. Ми відкрито звернулися до світової демократичної спільноти не визнавати ці вибори чесними, якщо правила їх проведення не будуть змінені. Не потрібно забувати, що ці місцеві вибори — генеральна репетиція відпрацювання системи фальсифікації для всіх наступних.

— Де їх точно не буде, то це в Києві. Але вибори мера столиці можливі, якби Леонід Черновецький раптом ризикнув подати у відставку. Ходили фантастичні чутки, що він обговорював із вами такий варіант.

— Фантастичні — дуже точне слово... Насамперед ми за те, щоб вибори мера, всіх рад, включаючи районні, у Києві, як і в усій країні, відбулися 31 жовтня. Те, що влада домоглася їх скасування, — приниження для киян.

Щодо Черновецького... Все те, що він разом із своєю «молодою командою» нареформував і наорганізував, дає владі змогу міцно тримати його «на гачку». Він уже давно декоративна постать, позбавлена політичної самостійності для будь-яких переговорів. Вести переговори з ним — і аморально, і марно. А владу в Києві без виборів уже взяли «за роги». Тепер ділять і перерозподіляють...

— А якби раптом фантастика перетворилася на реальність, і вибори київського мера стали явою, ви б особисто взяли у них участь?

— Ні. Балотуватися мають ті, хто готовий віддавати киянам безроздільно всі сили, можливості, знання і досвід. Ті, для кого управління таким

важливим містом, таким складним господарством буде справою життя. Я керую всеукраїнською партією, очолюю значну частину опозиції і не зможу ефективно свої можливості розділити між двома доволі складними завданнями. Ми б підтримали того кандидата в мери, який, на наш погляд, зміг би чесно служити Києву.

— І хто ж це?

— Я не готова зараз дати відповідь. Ілюзія, що у країні є дуже багато гідних інтелектуальних управлінців високого рівня, готових за неї покласти життя або принаймні сумлінно і професійно трудитися на її благо. Заробити на країні — тут масовий кастинг, а чесно і професійно служити готові одиниці.

— Ви згодні з тим, що, наслідком на висуванні Олександра Турчинова на останніх виборах київського міського голови, ви полегшили Черновецькому шлях до перемоги?

— Ні. Підтримуючи конкретного політика, зокрема на посаду мера, я беру на себе персональну відповідальність за всі його наступні дії. Тоді ні БЮТ, ні я особисто не могли підтримати нікого, крім Турчинова. Тоді балотувалося чимало людей, але я добре знала тіньовий бік життя кожного з них, знала, які «симпатичні хлопці» вишикувалися в чергу в очікуванні здобичі. Я підтримала людину, за яку могла поручитися, за яку готова була відповідати перед киянами. Я знала, що Турчинов гідний цієї посади і готовий до неї. При ньому Київ міг динамічно розвиватися, і він не дав би нікому ніколи нічого в киян нечесно забрати.

— Ви справді вірили, що він мав шанс перемогти?

— Він мав шанс перемогти, я в цьому переконана. Якби половина киян у ту неділю не знайшла цікавішого заняття, ніж вибори. Переміг Черновецький, гречка і бабусі. Велика частина киян не вважала за потрібне брати участь у призначенні своєї влади в столиці. Ми тоді домоглися дострокових виборів мера дуже великою ціною і запропонували найкращого з нашої команди. Та, на жаль...

— Чи загрожує Турчинову арешт?

— Для цього немає жодних правових основ, але в цей смутний час давати прогнози несерйозно. Нерозумно, коли посилаєшся на закон. Точно скажу, що ні я, ні Олександр Валентинович утікати з країни, як Янукович і його команда в 2005-му, не будемо. Попри те, що суди перетворилися на сталінські трійки.

— Півтора десятка суддів Верховного суду подали у відставку. Василь Онопенко залишиться на посаді голови ВС?

— Бажання порядних, сумлінних суддів не брати участь у святі беззаконня я розумію, але не поділяю. Треба боротися. Серед суддів є ті, хто готовий боротися.

Голова Верховного суду привселюдно заявив про повну руйнацію судової влади. Це його публічна позиція. Будемо відверті: після того, як Верховний суд «відреформували» й усунули від ухвалення судових рішень, посада голови ВС не має жодного значення.

— Щодо питання про правосуддя. Дві голосні справи — «справа Гонгадзе» і справа про отруєння Ющенка так і не доведено до кінця. У вас була можливість зробити власний висновок про те, чи будуть вони коли-небудь доведені до кінця?

— Справи обов'язково будуть завершені справедливо. Але не сьогодні. У мене ніколи не було можливості впливати на ці процеси, мати доступ до інформації про перебіг розслідування цих справ. Прем'єр, відповідно до Конституції, не впливає на кадрову політику в прокуратурі. У мене не було і немає чіткої відповіді, чому экс-президент за свої п'ять років правління так і не скористався своїм правом призначити свого довіреного справжнього генпрокурора. І для мене досі залишається загадкою, чому під час свого президентства він подарував цю посаду команді Януковича. Нині навіть незручно якось згадувати головний слоган про бандитів у тюрмах.

— У вас є підстави вважати, що Ющенко 2004-го було справді отруєно?

— Я не знаю. Я не компетентна дати відповідь на це запитання.

— А що підказують внутрішні відчуття?

— У 2004-му я щиро вірила в те, що це було саме так. Але я не можу зрозуміти, чому за п'ять років перебування при владі экс-президент так і не створив нормальних умов для чесного, об'єктивного розслідування цієї справи. Виглядає все це якось нечесно.

— Якщо дозволите, наведу одну довгу цитату. «Численним лідерам численних опозиційних партій і рухів треба знайти в собі мудрість і волю об'єднатися, залишивши поки що осторонь свої політичні амбіції і міжособну ідеологічну гризню, поставивши тільки одну спільну мету — негайно вивести з України всю цю владну погань і провести дострокові президентські і парламентські вибори на справжній демократичній основі... Деякі лідери опозиційних політичних сил, топлячи одне одного і намагаючись вирватися вперед, мають, нарешті, зрозуміти, що для них при цьому президенті наступних парламентських виборів не буде... Мажоритарних депутатів буде призначено персонально президентом і філігранно проведено упакованими регіоналами. І тоді опозиційні лідери всі разом будуть ділити свої електорати і портфелі, задовольняти амбіції на гостьових балконах Ради... До Верховної Ради президент приведе свою абсолютну більшість, і далі в нього піде все, як потрібно цій бездарній владі... Як людина, котра шанує себе, я майже ніколи не дивлюся УТ-1 і «Інтер»... Тігіпко, який так увійшов у роль керівника країни, що це вже просто має непристойний вигляд...».

Далі читати не буду, та, повірте мені на слово, там ще й про свободу слова, і про безчинства силовиків, і про знущання над Конституцією, і про Азарова, і про потребу проведення реформ, і про готовність усе здати Росії. І риторичне «Хіба таку країну ми будували?»

Автор цих рядків — Юлія Тимошенко. Дата — березень 2001 року, інтерв'ю «Дзеркалу тижня», передане з Лук'янівського СІЗО. Хіба

не сумно, незабаромі десять років — а майже нічого не змінилося? І хіба в цьому винні тільки Кучма, Ющенко і Янукович? Юлія Тимошенко і її політична сила готові взяти на себе частину політичної відповідальності за те, що сталося? І за те, чого не сталося?

— Політики мають ставити самим собі оцінки — це виглядає абсурдно. Та я, насамперед, визнаю свої помилки і маю здоровий глузд, щоб їх виправляти. Те, що ви процитували, лише підкреслює, що оцінки були точними. Мені не соромно ні за сказане, ні за зроблене. Я була чесна перед собою і перед виборцями. Я робила все для єдності демократичних сил і 2000-го, і 2002-го, і 2009-го. Не кажучи вже про 2004-й, коли я стала ініціатором створення об'єднання «Сила народу», і фактично вела публічну виборчу кампанію за Віктора Андрійовича, коли він за станом здоров'я не мав змоги цього робити. Маючи 2004 року вагому підтримку народу, я все ж принципово відмовилася висувати свою кандидатуру на тих президентських виборах. Я вважала, що це буде зрадою виборців, які вірили в те, що, об'єднавшись, країна може стати іншою. Я створювала цей шлях заради спільної мети, не звертаючи уваги на політичні приниження, через які довелося пройти, аби опозиція залишалася єдиною і спроможною діяти.

Я згодна з усіма своїми словами зразка 2001 року. Біда в тому, що країну повернули навіть не в 2001 рік, країну опустили набагато нижче, схоже в брежнєвські часи. Хто несе за це відповідальність, треба запитувати не в політиків. Вони завжди — «відмінники». Має минути певний час, має замінитися не одне покоління, щоб оцінки могли претендувати на справедливість. А нині нам усім треба починати працювати з «нульової» позначки, а, можливо, й з «мінус ста».

— Але харківська «Батьківщина» підтримує кандидатів від ПСПУ, дніпропетровська — «легенду» знаменитого з'їзду в Северодонецьку Булавку, херсонський БЮТ голосує солідарно з комуністами, значна частина столичного — з регіоналами і Блоком Черновецького. Про київський обласний осередок блоку взагалі легенди ходять. Довіру виборців треба відвоювати, хіба ні? У вас є ідея, здатна запалити? Є обличчя, спроможні залучити нових виборців?

— Останнім часом у душах виборців і обраних оселилася тверда переконаність, що достатньо знайти гасло чи обличчя, і проблему вирішено. Вихід набагато складніший, але він є. Це — важка спільна фахова робота суспільства і політиків.

У чому була помилка українського суспільства в останні 20 років? Народ намагався щоразу розв'язати всі проблеми, обравши не правильну модель побудови країни, а керманіча, іншими словами, — обличчя. Народ щоразу обирав, керуючись емоціями, а не тверезим розрахунком. Кожен вождь, який приходив, встановлював у країні свої правила життя залежно від рівня своєї жадібності, обмеженості й глибини своїх внутрішніх комплексів. Кожен новий вождь із своїм оточенням легко зламавав усі системи захисту країни «від дурнів», що закладені в Конституції і законах. Їм щоразу вдавалося це тому, що системи захисту або вкрай слабкі, або взагалі відсутні. Нині країні знову нав'язується «концепція облич». Тільки тепер нових, третіх, молодих, свіжих. Вони

інші, тому що носять не «Бріоні», а «Зіллі», не «Вашерон Константин», а «Бреге». Біля них збираються голодні й ефективні нові політичні хакери на кшталт Фірташа і Львовочкіна, які заради наживи готові знову й знову зламувати державні системи, користуючись довірою людей до нового вождя.

Настав час зупинитися і щоразу не битися головою об ту ж саму стіну. Жодного розпачу й відчуття безвиході не має бути. Вихід є. Інтелектуальний і спокійний. А головне — реальний, якщо ми всі разом захочемо це зробити.

Це вихід має дві складові: що треба зробити й чого більше ніколи робити не слід.

Отже, більше ніколи не треба робити ставку на керманічів, месій, псевдосильних лідерів, незалежно від того, наскільки в них приваблива форма носа, вух, колір очей чи зачіска. Це шлях у нікуди...

І ще, більше не треба нескінченно довго шукати хороших, моральних політиків, які за власною волею почнуть виконувати нашу «найкращу в світі» Конституцію. Утопія... Знаєте, є така думка, що Конституція хороша, і просто треба її виконувати, знайшовши хороших політиків. Немає хороших політиків, і нічого правильного з власної волі вони не робитимуть. І якщо останні двадцять років вожді і політики творять те, що творять, і їм за це нічого не буває, виходить, у нас немає хорошої Конституції, і навіть та, що є, не працює.

Якщо для хорошої Конституції треба шукати хороших політиків, то це означає, що Конституція і ключові закони негодящі.

А тепер про те, що треба робити, аби країні щоразу не програвати: нам треба подякувати Господу, що він у ХХІ столітті дав нам можливість побудувати правила життя у своїй країні, у своєму домі, з чистого аркуша, з урахуванням усіх помилок і досягнень найкращих країн світу. І ще — нам треба вибачитися за те, що двадцять років ми як народ цього не робили, бездарно відмовляючись від осмисленого і чесного творення своєї країни. Тепер нова влада нам грубо нагадує, що наше покоління не виконало свою роботу, і тепер від цього страждають усі.

Вихід один — об'єднати всі інтелектуальні сили країни і до наступних виборів створити проект України ХХІ століття, який складатиметься з нової Конституції і пакета ключових, системотворчих законів, у яких буде враховано всі помилки і досягнення успішних країн світу. А потім напружити всі наші національні сили, щоб саме для ухвалення цього пакета законів обрати до Верховної Ради 300 депутатів — конституційну більшість, які, не змінюючи навіть коми в цих законах, ухвалять їх, відкриваючи Україні принципово інший шлях розвитку.

Чи можливо це? Так, якщо робити це не під нового керманіча, а публічно, професійно і справедливо разом із громадянським суспільством і інтелектуальними, компетентними людьми.

Я починаю організовувати реалізацію цієї програми.

— Не дуже зрозуміло, як це буде виглядати.

— Для початку ми готові запропонувати інтернет-можливість для всіх,

хто готовий об'єднатися для роботи над проектом нашої майбутньої країни. Потім разом визначимо зміст проекту і сфери, які особливо гостро потребують реформування. Спільними зусиллями обговоримо концепції і ключові законопроекти, мета яких — забезпечити оперативне й якісне проведення перетворень. Головні вимоги до проектів: вони мають бути актуальними, реалістичними, системними і взаємозалежними. До їхньої розробки мають бути залучені кваліфіковані фахівці з різних сфер, авторитетні аналітики, представники еліт. Смісл задуманого слід ясно і дохідливо донести до кожного. Щоб виникав зворотний зв'язок, щоб кожна здорова думка, кожна слухна пропозиція була, по можливості, врахована в процесі уточнення текстів. Щоб думка кожного небайдужого громадянина, кожного компетентного фахівця була почута. Пересічний громадянин не може і не зобов'язаний входити в тонкощі складних процесів законотворчості, але він управі розуміти логіку руху.

— Можна посперечатися з приводу реалістичності такого проекту.

— Такий підхід уже спрацював, наприклад, у Великобританії на останніх парламентських виборах. Опозиція розробила пакет із 23 законопроектів і втілила їх у життя відразу після приходу до влади. І в нас немає іншого шляху. Заради цього я готова дійти до кожного сільського двору, постукати в кожені двері і достукатися до кожного серця.

У нас усе ще є шанс побудувати країну, спираючись на досвід інших, тих, хто витратив на це цілі століття, уникаючи їхніх помилок, використовуючи їхні найкращі досягнення. Ви будете здивовані, але я досі вірю, що це можливо. Я цією вірою живу.

— Ви вірите, що станете президентом України?

— Моя робота — політика. Мета моєї роботи — брати участь у створенні країни, яку полюблять і в якій захочуть жити її власні громадяни. Для цього потрібні інструменти. Влада — лише один з інструментів політика. Інструмент, а не самоціль. Головний ресурс державного діяча — зуміти стати єдиним нервом, єдиним розумом, єдиним серцем і єдиною волею з народом, що його обирає. Саме цього за 20 років незалежного життя в Україні жодного разу не сталося, попри революції. Але все ще може статися...

Copyright © 1994-2010. «Дзеркало тижня». Всі права захищені.

Використання матеріалів «Дзеркала тижня» дозволяється за умови посилання (для інтернет-видань — гіперпосилання) на «Дзеркало тижня».

Всі матеріали, розміщені на цьому сайті з посиланням на агентство «Інтерфакс-Україна», не підлягають подальшому відтворенню та/чи розповсюдженню в будь-якій формі, інакше як з письмового дозволу агентства «Інтерфакс-Україна».

Пропозиції та зауваження щодо бета-версії стрічки новин надсилайте,
будь ласка, до редакції служби новин.

Дизайн: Laboratory8